

**PRAVNO MNENJE O USTAVNOSTI PREDLOGA NOVELE
ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O
VRTCIH (ZVrt-G) (z dne 20.05.2019)**

I. (Uvod)

Vlada Republike Slovenije je s podpisanim generalnim sekretarjem Tramte Stojanom dne 20.05.2019 določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih (Zvrt-G) in ga posredovala Državnemu zboru RS v obravnavo in sprejetjem po skrajšanem postopku. Kot navaja predlagatelj je cilj novele, da se odpravijo pomanjkljivosti sedanje ureditve, ki so se pokazale v praksi in, da se zagotovijo pogoji za kakovostno izvajanje predšolske vzgoje v Republiki Sloveniji.¹

Ta cilj naj bi se po predlogu zakona dosegel s trajnimi ukrepi in sicer:

- z omogočanjem učinkovitejšega delovanja inšpektorjev, pristojnih za šolstvo, v praksi, določanjem sankcij za kršitev posameznih določb Zakona o vrtcih, s katerimi so opredeljeni ključni pogoji za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, v primerih ponovnih kršitev s strani varuhov predšolskih otrok se na predlog inšpektorja takšnega izvajalca lahko izbriše iz registra, izbris iz registra pa pomeni, da se izvajalec tri leta ne more vpisati za to dejavnost v razvid,
- določanjem najvišjih normativov števila otrok v kombiniranem oddelku, kršitev tega normativa pa je prekršek, za katerega se lahko izreče prepisana globa,
- dograjevanjem instituta varuha predšolskih otrok na domu z rešitvami, ki določajo pravila za nadomeščanje odsotnega varuha ter obveznost varuha, da ima s starši otrok sklenjene pogodbe ter da vodi evidenco otrok, ki jih varuje na domu,
- prepovedovanjem fizičnim in pravnim osebam, ki niso vpisane v razvid izvajalcev javno veljavnih programov ali v register varuhov predšolskih otrok, opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje in varstva otrok in določajo stroge sankcije za kršitev te prepovedi, ki sta takojšnja prepoved opravljanja dejavnosti ter globa za kršitev prepovedi v razponu od 5.000 do 10.000 evrov,
- financiranje zasebnih vrtcev se v večji meri, kot do sedaj, prepušča v odločanje občinam, ki financiranje z vrtcem uredijo s pogodbo, ki vsebuje elemente, kot jih določa zakon. Občina glede na stanje prostih kapacitet v javnem vrtcu lahko določi nižji obseg sredstev, ki jih zagotavlja zasebnemu vrtcu,
- novoustanovljeni zasebni vrtec se lahko financira iz javnih sredstev šele z začetkom šolskega leta, ki sledi šolskemu letu, ko je bil vpisan v razvid, enako pa velja tudi za zasebni vrtec, ki je povečal število oddelkov ali odprl nove enote.²

II. (glede izpolnjevanje pogojev za obravnavo po skrajšanem postopku)

V skladu z določbo 142. člena Poslovnika Državnega Zbora³, ki določa način obravnave predloga zakona v skrajšanem postopku, se predlog zakona lahko obravnava po skrajšanem postopku, če gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona; prenehanje veljavnosti posameznega zakona ali njegovih posameznih določb, manj zahtevne uskladitve zakona z drugimi zakoni ali s pravom Evropske unije; spremembe in dopolnitve zakona v zvezi s postopkom pred ustavnim sodiščem oziroma z odločbo ustavnega sodišča.

---

¹ Predlog, EVA: 2019-3330-0022, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih (Zvrt-g) točka 2.1

² Predlog, EVA: 2019-3330-0022, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih (Zvrt-g) točka 2.3

³ Poslovnik državnega zbora (PoDZ-1-NPB4)

Namen večstopenjskega rednega zakonodajnega postopka je v zagotovitvi demokratičnega postopka, s kar največjo vključenostjo strokovne in laične javnosti, opozicije ter civilne družbe, v smislu zagotovitve nomotehnično dovršenega, strokovno podprtega in demokratično široko sprejetega predloga zakona. Bistvo zakonodajnega postopka je torej razprava o vsebini, ki mora biti toliko daljša in toliko bolj poglobljena, kolikor pomembnejša je vsebina predloga zakona.

Novela, ki zasleduje interese preprečevanja negospodarnega ravnanja z javnimi sredstvi oz. in, da se dejavnost predšolske vzgoje oziroma varstva predšolskih otrok izvaja izključno le v dovoljenih oblikah, ki predlaga nov način financiranja zasebnih vrtcev in s tem posega na najbolj občutljivo področje pravice in dolžnosti staršev, da vzdržujejo, izobražujejo in vzgajajo svoje otroke (54. člen Ustave RS), ki prvim nalaga obvezno samo-plačljivo včevsko oskrbo ali jih pa celo izključuje od dostopa do zasebnih vrtcev, se vsebinsko dotika družbeno najbolj občutljivih vprašanj.

Menim, da pogoji iz 142. člena Poslovnika DZ niso izpolnjeni, ker ne gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Vsebinska presoja namreč pokaže, da so predlagane spremembe zahtevnejše narave. Vsebinska pravna presoja predloga novele, (kar je podrobneje obrazloženo zgoraj) tako pokaže, da ta ne izpolnjuje pogojev iz 142. člena Poslovnika DZ in bi bilo zato njegovo obravnavo potrebno opraviti v rednem postopku.

III.

(upoštevanje načelo sorazmernosti, primernosti in nujnosti)

V skladu z ustaljeno sodno prakso Ustavnega sodišča je oblastni poseg v pravice ali pravne interese posameznikov ustavno dopusten samo, če prestane test sorazmernosti.

V primeru omejevanja financiranja zasebnih vrtcev s strani občine ter z ustanovitvijo obveznega vpisa v register izvajalcev izvajanja dejavnosti predšolske vzgoje oziroma varstva predšolskih otrok, novela posega vsaj v naslednje ustavno varovane pravice:

- pravice otrok, ki po ustavi uživajo posebno varstvo in skrb (56. člen ustave);
- pravice in dolžnosti staršev, da vzdržujejo, izobražujejo in vzgajajo svoje otroke (54. člen ustave);
- posebno varovanje družine (53. člen ustave);
- pravica do nedotakljivosti človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic (35. člen ustave);
- pravica do enakopravnosti (14. člen ustave);
- pravica do enakega varstva pravic (22. člen ustave);
- pravica do svobode izobraževanja (57. člen ustave);
- pravica do svobode vesti (41. člen ustave);
- pravica do svobode izražanja (39. člen ustave);
- vključno z načeli pravne in socialne države (2. člen ustave).

Predmet varstva navedenih pravic, v katerih posega predlog novele, so najbolj občutljive ustavno zavarovane vrednote. Zato, kot potrjujejo praksa slovenskega Ustavnega sodišča, ESČP in vodilnih evropskih ustavnih sodišč, mora vsak poseg v te pravice in tamkaj zavarovane vrednote prestati ne katerikoli, temveč strogi test sorazmernosti.

Ta od predlagatelja (zakonskega) ukrepa oz. posega zahteva, da pri zasledovanju ustavno dopustnega cilja izpolnjuje naslednje tri pogoje:

1. poseg mora biti primeren za doseg zasledovanega cilja v smislu, da je zasledovani cilj s posegom dejansko mogoče doseči; če ga ni mogoče doseči, poseg ni primeren;
2. poseg mora biti nujen v smislu, da cilja ni mogoče doseči brez posega nasploh

- (kateregakoli), oziroma da cilja ni mogoče doseči brez ocenjevanega (konkretnega) posega s kakšnim drugim, ki bi bil po svoji naravi blažji;
3. poseg mora biti sorazmeren v ožjem smislu, tako da je teža posledic ocenjevanega posega v prizadeto človekovo pravico sorazmerna vrednosti zasledovanega cilja oziroma koristim, ki bodo zaradi posega nastale.

Predlog novele zasleduje cilj racionalne porabe javnih sredstev zagotavljanje načela transparentnosti in načela zakonitosti.⁴ Ta cilj je glede na to, da se upoštevajo temeljna načela ustavno sicer dopusten, pri presoji primernosti ukrepa mora predlagatelj zakona dokazati, da je s predlaganim ukrepom pojmovno, logično in po tehnični plati mogoče doseči zasledovani cilj.

Izključitev otrok iz zasebnih vrtcev ter nekaterih drugih izobraževalnih ustanov in sankcioniranje njihovih staršev v smislu prelaganja finančnega bremena nanje v smislu predpisovanja obveznega plačljivega izobraževanja, prav tako nista primerna ukrepa za doseg izbranega cilja. Prvič, zato ker sam predlagatelj novele v prid teh dveh ukrepov ne navede nobenega prepričljivega argumenta, še manj pa zelo prepričljivega argumenta, kot ga zahteva strogi test sorazmernosti.

Predlagatelj preprosto izhaja iz predpostavke, **da bo obstoječi sistem v prihodnje pomenil, da bi občina imela v javnem vrtcu dovolj prostih mest, hkrati pa bi financirala vključitev otroka v zasebni vrtec. Predlagatelj novele ne navaja nikakršnih študij ali primerjalnih dokazov, ki bi potrjevali, da naj bi občina imela v javnem vrtcu dovolj prostih mest.** Nasprotno dejstvo namreč je, da je ključna posameznikova svoboda, da izbere način vzgoje in izobraževanja in, da tako izbere ali zasebni ali javni vrtec. Zakonodajalec pa ne bi smel izbirati namesto njega, kar bo podrobneje obrazloženo v nadaljevanju.

Predšolska vzgoja ima izreden pomen in v letih pridobiva še večji pomen. Sprva je bil vrtec mišljen zgolj kot varstvo otrok, vendar je skozi leta razširil svoje funkcije in **je sedaj vzgojno izobraževalna ustanova, saj se že v vrtcih začne prvo izobraževanje, ki poteka po nacionalnem planu Kurikulum za vrtce. Predšolska vzgoja je prva vzgoja, s katero se sreča otrok, in ga lahko pomembno zaznamuje za celotno življenje.** Še posebej, ker študije kažejo, da imajo otroci izredno možnost pomnjenja. Prav tako je predšolska vzgoja izredno pomembna z vidika staršev, saj organizirano varstvo omogoča, da se starši oz. matere lahko čim prej vrnejo na svoja delovna mesta. Gre za pomemben vidik z vidika organizacije zasebnega in poslovnega življenja. **Pri tem poudarjam, da bi se morala država zavedati, da se z omogočanjem različnih oblik varstva, pomembno vpliva na razvoj bodočih generacij. Hkrati to posredno krepi gospodarstvo.** Vrtec poleg varstva in izobraževanja otroka v času, ko so starši v službi, poskrbi za otrokov lastni način dojemanja, izražanja in razmišljanja. Vsak starš si želi, da je otrok v zdravem, udobnem in prijaznem okolju, ki bo maksimalno prispevalo k njegovemu razvoju. **Ravno pluralizacija vrtcev in programov, ki se izvajajo v zasebnih vrtcih imajo starši večjo možnost izbire.**⁵

Vzgoja in izobraževanje sta dejavnosti, ki imata izrazito dolgoročne učinke. Človek v sistemu rednega izobraževanja, četudi upoštevamo vse bolj poudarjeno nujno po vseživljenjskem izobraževanju in izpopolnjevanju, pridobi temeljno znanje za vse dejavno življenje. Predšolska vzgoja je sestavni del širokega sistema vzgoje in izobraževanja. Je začetna in prva faza, v katero vstopa posameznik in je posebna, ker je ključna vzgojna funkcija in ne toliko izobraževalna funkcija. Temeljna naloga vrtcev je pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke, izboljšanje kvalitete življenja družin in otrok ter ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti.⁶

⁴ Predlog, EVA: 2019-3330-0022, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih (Zvrt-g) točka 2.2

⁵ Poročilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu – socialnemu odboru in Odboru regij, 2008, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0638> (22. 7. 2018).

⁶ 2. člen ZVrt

Glavna načela predšolske vzgoje so:

- načelo demokratičnosti (otroci se lahko vključijo v vrtce pod enakimi pogoji),
- načelo pluralizma (gre za načelo enakih možnosti s pravico do izbire),
- načelo avtonomnosti, strokovnosti in odgovornosti zaposlenih (strokovni delavci morajo biti ustrezno izobraženi in usposobljeni),
- načela enake možnosti za starše in otroke,
- pravica do izbire, drugačnosti,
- ohranjanje ravnotežja med različnimi vidiki otrokovega telesnega in duševnega razvoja.

Ravno navedena načela pa se lahko v celoti izpolnjujejo z organiziranjem in ustanavljanjem zasebnih vrtcev. Na podlagi 57. člena Ustave RS je izobraževanje svobodno. Država je dolžna ustvarjati možnost, da si državljani pridobijo ustrezno izobrazbo. Država mora ustvariti tak pravni red, da se lahko ustanovljajo javni in zasebni vrtci šole. Za delovanje zasebnih vrtcev pa je nujno potrebno, da država ustvari tak pravni sistem, ki dopušča in omogoča vključitev otrok vanje.

Prav tako se ustavno sodišče v zvezi s financiranjem zasebnega šolstva postavlja na stališče: *„Vprašanje je, ali mora država zagotoviti tudi dejanski obstoj zasebnih šol, torej ali mora zagotoviti (so)financiranje. Ob upoštevanju ustavne zahteve, da mora biti zagotovljena možnost učinkovitega in dejanskega izvrševanja človekovih pravic, je odgovor pritrđen. Če naj bo ustavno zagotovljena pluralnost nosilcev izobraževanja dejansko uresničena, je država dolžna ustvariti tudi finančne možnosti za to. Njen prispevek je sicer odvisen od tega, koliko zmore, vendar pa mora biti podpora taka, da omogoči dejanski obstoj zasebnega šolstva.“*⁷

Pri čemer zakonodaja na področju zasebnega šolstva sledi naslednjim ciljem:

- načelo postopnosti in kontinuitete,
- združevanje tujih izkušenj in nacionalne posebnosti,
- načelo enakih možnosti in skrbi za kakovost,
- *načelo povezovanja nadzora in sofinanciranja.*⁸

Koncept zasebnega šolstva, ki je bil zasnovan že Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju, temelji na načelu, da zasebno šolstvo dopolnjuje javno ponudbo in tako staršem omogoča večjo izbiro. Javno šolstvo tako prispeva k večji prilagodljivosti samega javnega sistema in dopolnjuje javno mrežo (in je ne omejuje ali ruši). Sistem javnega šolstva mora biti dovolj jasen in pregleden, da starši pri odločitvi za zasebno šolo vedo, za kaj so se odločili.⁹ Zasebno šolstvo je dopolnitev javnega šolstva, predvsem, ker ponuja možnost obstoja šol in vrtcev, ki delujejo po drugih načelih kot javne šole in vrtci. *Zasebni sektor omogoča izbiro, ki vzgojo in izobraževanje izvaja v skladu z njihovimi verskimi in filozofskimi prepričanji.*¹⁰

Pri tem pa je pri vprašanju financiranja izobraževanja potrebno izpostaviti predvsem načelo pravičnosti pri dostopu do izobraževanja, izpeljano iz 57. člena Ustave, saj mora biti financiranje zagotovljeno na tak način, da je dostopno vsakomur.¹¹

7 U-I-68/98

8 M. Šimenc, A. Fištravec, R. Globokar, B. Štrukelj, V. Tašner, 2011, Bela Knjiga: Zasebne šole in vrtci, http://pefprints.pef.uni-lj.si/1201/1/Pages_from_pp_419-443.pdf (11. 9. 2018).

9 J. Krek, Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Slovenije, 1995, str. 238 (11. 9. 2018)

10 Prav tam. str. 239.

11 M. Škobar, 2009, Pravni in ekonomski vidiki javnega in zasebnega šolstva v Sloveniji, str. 10.

Odločba Ustavnega sodišča: U-I-269/12

Ustavno sodišče je presojalo ustavno skladnost določbe ZOFVI, ki zasebnim šolam za izvajanje javnoveljavnih programov obveznega osnovnošolskega programa namenja 85% sredstev, ki jih država namenja za izvajanje takega programa v javnih šolah. Sporno določbo je presojalo glede na 57. člen Ustave RS, ki izrecno določa, da je osnovnošolsko izobraževanje obvezno in se financira iz javnih sredstev. Vlada je pritrdila trditvam pobudnikom, medtem ko je državni zbor zatrjeval, da javnoveljavni programi osnovnošolskega izobraževanja, ki jih kot javno službo izvajajo zasebne šole brez koncesije, vključuje programe, ki jih programi javnih šol ne vključujejo ali jih ne smejo vključiti. V obrazložitvi se je Ustavno sodišče opredelilo do že izdane ustavne odločbe št. U-I-68/98 oz. natančneje 14. točko obrazložitve le-te, v kateri je zapisalo, da ima država zgolj dolžnost, da omogoči posamezniku dostop do izobrazbe kot nujen minimum, ki ga more država zagotavljati. **Hkrati se je že v tej sodbi nakazovala načelna težnja, da se rigidno stanje javnih šol uredi v skladu z demokratično državo.** Kot že rečeno, je Ustavno sodišče dejalo, da mora država ustvariti tak pravni red, da se lahko zasebne šole ustanovijo in da učenci pridobijo javnoveljavno izobrazbo, vendar se od države, da financira nadstandardne ali razširjene programe, ki jih izvajajo zasebne šole, to ne pričakuje. Ustavno sodišče je ugotovilo, da ni izkazan ustavno dopusten cilj, ki bi dopuščal tako razlikovanje, ko gre za izvajanje javnoveljavnega programa kot javne službe. Odločilo je, da je tako financiranje neustavno, če se nanaša na obvezen javnoveljavni program. Že na podlagi testa legitimnosti je določba zakona neustavna. Zakonodajalcu je naročilo, da v roku enega leta odpravi ustavno neskladnost. **Ustavna pravica vsakega otroka do brezplačnega osnovnošolskega izobraževanja more biti zagotovljena tistim, ki obiskujejo javno ali zasebno šolo. Tako omejevanje financiranja onemogoča prav to ustavno pravico.**¹²

Ena izmed temeljnih človekovih pravic je pravica do izobraževanja. Začetek obiskovanja predšolske vzgoje je prelomen tako za otroka kot za starša. *Zaradi pomena predšolske vzgoje mora biti ta s strani države zagotovljena konstantno po dostopnih cenah in v interesu vseh prebivalcev. Poleg močne javne mreže se z leti pojavlja večje število zasebnih vrtcev.* Posebnost in glavni razlog, zakaj so zasebni vrtci uspešni, se odraža v predmetniku, metodah dela in vzgojnih pristopih. Zasebno šolstvo dopolnjuje splošno in javno šolstvo, saj daje poudarek določenim pedagoškim pristopom, za katere ni prostora v javnem šolstvu. Zaradi vse večjega števila otrok v javnih vrtcih, kar ima za posledico manj individualnega časa vzgojiteljice z otrokom, se le-te ne morejo posvetiti individualni rasti otroka. Prav tako se v zasebnih vrtcih že zelo zgodaj začne učenje (preko igre in vsakdanje rabe) tujih jezikov. Država in lokalne skupnosti bi dejansko morale narediti več za možnosti ustanavljanja zasebnih vrtcev, prav tako na področju financiranja, kot sofinanciranja investicij, ne pa, da jim te pravice še dodatno omejuje. Prav tako močna mreža vrtcev omogoča hitrejše zaposlovanje žensk, kar je nujno za gospodarsko rast države.

Upoštevanje, da je pravica do izobrazbe ustavna pravica in dejstvo, da je v zgoraj navedeni odločbi Ustavnega sodišča slednje jasno navedlo vse argumente, zakaj je potrebno zasebno šolstvo financirati v enaki meri kot javno je predmetna novela neprimerna, za dosego izbranega cilja.

Pri čemer sem mnenja, da je v ozadju predlagateljev sporne novele prepričanje, da bo dosedanji način financiranja povzročil množično ustanavljanje zasebnih šol in vrtcev, ki bi povsem ogrozile dobro delovanje javnih šol. Pravzaprav človek dobi občutek, da prav nič, kar je zasebno, v Sloveniji ni dobro. In to vprašanje je ključno tudi za vprašanje ustanavljanja zasebnih vrtcev.

---

¹² V pritrdilno ločenem mnenju Jan Zobca: Ključna je posameznikova svoboda, da izbere, v kateri šoli, javni ali zasebni, se bo izobraževal. Zakonodajalec naj ne bi smel izbrati namesto njega in ga, četudi posredno, siliti k vpisu v javno šolo. Manjše financiranje je tak posreden pritisk.

Razlogi za to so, ker je zakonodajalec, drugič, v osnovi izbral neprimerno sredstvo za doseg izbranega cilja in to z ukinitvijo financiranja zasebnih vrtcev.

Pavšalne in z ničemer izkazane navedbe predlagatelja, da „sedanje stanje večletnega hkratnega razvoja javnega in zasebnega sektorja v marsikaterem okolju že kaže, da se povečuje število prostih kapacitet v javnih vrtcih, ki jih morajo kriti občine, hkrati pa imajo občine tudi obveznost financiranja zasebnih vrtcev. Ker gre na ta način za dvojno porabo javnih sredstev za isti namen, je potrebno oblikovati ustrezno sistemsko rešitev, ki bo preprečevala negospodarno ravnanje z javnimi sredstvi...“¹³ so neosnovane. **Pri tem pa dejansko navedeno pomeni, da je z predlaganim načinom financiranja, posameznikova svoboda, da izbere, v kateremu vrtcu - javnem ali zasebnem, se bo izobraževal omejena, pri čemer zakonodajalec izbira namesto njega in ga, četudi posredno, siliti k vpisu v javni vrtec. Manjše financiranje je neizpodbitno tak posreden pritisk.** Zato navedeno logično, po tehnični plati, ne prispeva k zasledovanemu cilju.

Na kratko: nobeden od predlaganih ukrepov ni nujen, saj jasno obstaja milejši ukrep, ki se sestoji iz zagotovitve ustreznega delovanja obstoječega sistema. Drugačen zaključek v pogojih strogega testa sorazmernosti ni mogoč.

Na podlagi tega zaključujem: v odsotnosti nujnosti ukrepa država ne more zaradi neprimerne normativne ureditve ter lastne dejanske nesposobnosti in nedelovanja posegati v pravice otrok, ki po ustavi uživajo posebno varstvo in skrb (56. člen ustave); v pravice in dolžnosti staršev, da vzdržujejo, izobražujejo in vzgajajo svoje otroke (54. člen ustave) in v posebno varovanje družine (53. člen ustave).

Prav tako je v celoti protiustaven poseg v pravico staršev do svobodnega izobraževanja (57. člen ustave). To velja ne glede na obstoj nujnosti ukrepa, še bolj pa v primeru, ko nujnost ukrepa, kot v tem primeru, sploh ni izkazana. V podobni meri bi bilo mogoče ugotoviti tudi elemente protiustavnosti že obstoječe ureditve, še bolj pa predloga novele, v delu, v katerem znižuje obseg sredstev namenjenih zasebnemu vrtcu ter, da se dejavnost predšolske vzgoje oziroma varstva predšolskih otrok izvaja izključno le v dovoljenih oblikah. S tem predlagatelj odreja drugače mislečim pravico do svobode izražanja (39. člen ustave) in dejansko pritrjuje tistim, ki zagovarjajo zastareli in rigidni način izobraževanja otrok, namesto da bi spodbujal odprto, strpno razpravo o pozitivnih in negativnih vidikih sodobnejših načinov vzgoje in izobraževanja, zgolj na temelju katere se lahko razvije prepotrebno družbeno zaupanje ter zato visoka stopnja izobraženosti prebivalstva ter upoštevanje njihove drugačnosti in unikatnosti.

Glede na navedeno sem mnenja, da predlog novele ni skladen s slovensko ustavo, ki jo krši na vse zgoraj opisane načine. Glede tako rekoči ukinitvi subvencioniranja zasebnih vrtcev in, da se dejavnost predšolske vzgoje oziroma varstva predšolskih otrok izvaja izključno le v dovoljenih oblikah, je zaključek povsem jasen. Prepoved pomeni diskriminacijo otrok in omejitev posameznikove svobode – svobode staršev, da izberejo, ustrezen program vzgoje svojega otroka. Dejansko gre za izključitev otrok iz družbe oziroma načina vzgoje, h kateremu težijo njegovi starši. Kot že navedeno zgoraj pa je predlagan način financiranja zasebnih vrtcev a priori protiustaven. Pomeni poseg v pravico staršev do svobodnega izobraževanja (57. člen ustave). Kot del prekrškovnega postopka, še manj pa izven kaznovalnega prava, je v skladu s slovensko ustavo izobraževanje pravica vsakogar in je nepravilno zahtevati obenem še, da se za to obračunava.

Posledica predlaganega načina financiranja t.j. z izključitvijo otrok iz zasebnih vrtcev, saj si starši le tega ne bodo mogli več privoščiti, le-ti ne bodo več deležni pogojev za svoj telesni razvoj in duševne sposobnosti, ki jih zasebni vrtci zagotavljajo in s tem, skupaj s starši, prispevajo k največji koristi otrok. Enako pa velja glede obveznosti vpisa v register.

---

¹³ Predlog, EVA: 2019-3330-0022, Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o vrtcih (Zvrt-g) stan 2, točka 1.

Glede spremembe prvega odstavka 17. člena ZVrt-G in vprašanja števila otrok v posameznem oddelku, se odpira vprašanje zagotovitve velikosti igralne površine, upošteva, da Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca določa, da se na otroka zagotovijo praviloma 4 m², vendar ne manj kot 3 m² notranje igralne površine, pri čemer je osnova za izračun igralne površine je 22 otrok na oddelek.

Glede novega 34.a in 34.b člena ZVrt-G je izraženo obsežno mnenje že zgoraj, pri čemer dodajam, da je prav tako sporen začetek sofinanciranja vrtca. Pri čemer se ukinja možnost sofinanciranja v primeru, ko zasebni vrtec med šolskim letom razširi svojo dejavnost z novimi oddelki ali z novimi enotami vrtcev. Pri čemer se zasebnim vrtcem onemogoča razširitev svoje dejavnosti z novimi oddelki ali z novimi enotami vrtcev med šolskim letom, saj v tem primeru ne bodo sofinancirani.

Kot je zapisal Sokrat "Otrok je edini iskren človek". S tem, ko Vlada posega v svobodo posameznikov, da izbere, kateri vrtec javni ali zasebni ga bo vzgajal, zakonodajalec izbira namesto njega in ga, četudi posredno sili k vpisu v javni vrtec, saj po podpira zakon, ki z neustavnim sankcioniranjem otrok in njihovih staršev zasleduje povsem druge cilje, kot jih skuša prikazati v tem predlogu zakona. Zato iskreno, predlogi novele potrjujejo, da ta kot celota ni primerna ukrep za doseg cilja, kot ga dejansko zasleduje oziroma bi ga moral zasledovati.

Odvetnica Brigita Petek